

URZĄD MIASTA I GMINY W POŁAŃCU

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI GMINY POŁANIEC NA LATA 2024–2027

ZA OKRES 2024-2025

Połaniec 2026

1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA SPRAWOZDANIA Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI GMINY POŁANIEC NA LATA 2024-2027

Ustawa z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 1292 ze zm.) jest głównym aktem prawnym regulującym zasady ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce. Szczegółowe zapisy określają przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków oraz opieki nad nimi, zasady tworzenia krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach, a także organizację organów ochrony zabytków. Ustawa nakłada na gminy obowiązek opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami. Głównym beneficjentem działań podejmowanych w ramach realizacji programu jest społeczność lokalna, która w sposób bezpośredni powinna odczuwać pozytywne efekty jego wdrażania.

Zgodnie z art. 87 ust. 1 wskazanej ustawy, Burmistrz zobowiązany jest do sporządzenia gminnego programu opieki nad zabytkami na okres czterech lat.

Wywiązując się z ustawowego obowiązku, Rada Miejska w Połańcu Uchwałą Nr XCV/641/2024 z dnia 27 lutego 2024r. (Dz. Urz. Woj. Świętokrzyskiego z 2024r. poz. 1083) przyjęła Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Połaniec na lata 2024-2027.

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 1292 ze zm.) z realizacji programu Burmistrz sporządza co 2 lata sprawozdanie, które przedstawia Radzie Miejskiej.

Celem Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami w świetle art. 87 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami jest:

1. Uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej.
2. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania.
3. Wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego.
4. Podejmowanie zadań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami.
5. Określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków.
6. Podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

2. CEL OPRACOWANIA GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI GMINY POŁANIEC NA LATA 2024-2027

Głównym założeniem sporządzonego dokumentu jest zamierzone modelowanie indywidualnego, lokalnego dziedzictwa kulturowego i eksponowanie jego zasobów, co przyczyni się do propagowania dorobku kultury materialnej i niematerialnej, zacieśniania więzi lokalnych, podtrzymywania obyczajów i podniesienia atrakcyjności Gminy Połaniec.

Zgodnie z zapisami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003r. Burmistrz jest zobligowany do założenia Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy i zgodnie z wytycznymi Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie przyjęcia jej Zarządzeniem oraz sporządzenie na okres 4 lat Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami. Program Opieki nad Zabytkami Gminy Połaniec na lata 2024-2027 zawiera jedenaście rozdziałów:

1. Wstęp.
2. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami.
3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami.
4. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego.
5. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego.
6. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego gminy. Analiza szans i zagrożeń.
7. Założenia programowe.
8. Instrumentarium realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami.
9. Zasady oceny realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami.
10. Źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami.
11. Realizacja i finansowanie przez gminę zadań z zakresu ochrony zabytków.

3. OCENA POZIOMU REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI GMINY POŁANIEC NA LATA 2024-2027

Gmina Połaniec podjęła szereg prac przy zabytkach znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków. Dotychczas zrealizowano takie projekty jak:

3.1. „Renowacja zabytkowego dworku w miejscowości Ruszcza w celu ochrony dziedzictwa kulturowego regionu”

Na realizację zadania pozyskano dofinansowanie z **Rządowego Funduszu Polski Ład-Program Inwestycji Strategicznych** w wysokości **1 999 999,68 zł** wkład własny **1 077 467,09 zł**, łączny koszt zadania **3 077 466,77 zł**.

Docelowo obiekt ma pełnić funkcję kulturalno-turystyczną, służąc integracji społecznej oraz promocji dziedzictwa regionu. Realizacja tego celu pozwoli na przywrócenie obiektowi dawnej świetności oraz zapewni mieszkańcom i turystom możliwość korzystania z jego oferty.

W dniu 30 maja 2025 roku miał miejsce odbiór zadania inwestycyjnego pn. „Renowacja zabytkowego dworu w miejscowości Ruszcza w celu ochrony dziedzictwa kulturowego regionu”. Renowacja została podzielona na etapy - w ramach już zakończonego etapu wykonano stan surowy zamkniętego budynku. Oznacza to, że obiekt został zabezpieczony przed działaniem czynników atmosferycznych, a jego struktura została przywrócona i wzmocniona. W ramach przeprowadzonych prac wykonano m.in. konstrukcję dachową wraz z pokryciem, zamontowano stolarkę okienną i drzwiową zewnętrzną, zabezpieczono fundamenty oraz ściany, wykonano wstępne wylewki na parterze, wykonano schody

wewnętrzne oraz przeprowadzono remont schodów zewnętrznych, niezbędne przejścia przez stropy, ściany fundamentowe dla przyłączy kanalizacji i wody.

Wykonawcą zadania było konsorcjum firm, w skład którego weszły: GP Construction Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie, Małgorzata Gajek P.P.U. „GP-TERM” z siedzibą w Bochni oraz Bogdan Gajek, wspólnik spółki cywilnej P.P.U. „GP-TERM” z siedzibą w Bochni.

Zadanie nadzorowała Pracownia Projektowa „Do Kwadratu” Małgorzata Szywacz z Połańca.

Zdjęcia dokumentują przebieg prac realizowanych w ramach renowacji zabytkowego dworku w miejscowości Ruszcza.

Wygląd zabytkowego dworku w miejscowości Ruszcza po przeprowadzeniu realizowanego zadania.

3.2. Projekt pn. „Renowacja parku w zespole parkowo-dworskim znajdującego się w miejscowości Ruszcza - Etap I”

Na realizację zadania pozyskano **dofinansowanie z Rządowego Program Odbudowy Zabytków** w wysokości **1 097 128,30 zł** wkład własny **38 380,38 zł**, łączny koszt zadania **1 135 508,68 zł**.

Głównym założeniem projektu było zagospodarowanie przestrzeni parku otaczającej dworek szlachecki wraz z dostosowaniem do funkcji kulturalno-turystycznych.

W dniu 9 lipca 2025 roku dokonano oficjalnego odbioru prac przy renowacji zespołu parkowo - dworskiego. W ramach przeprowadzonych robót powstały nowe alejki pieszo-jezdne z kruszywa mineralnego, zgodne z historycznym układem parku. Zamontowano również elementy małej architektury - fontannę, trejaryze, ławki i kosze na śmieci oraz instalację nawodnienia.

Renowację wykonała firma z siedzibą w Połańcu, Bogusław Roguz Firma Handlowo-Usługowa.

Zadanie było nadzorowane przez Usługi Budowlano-Projektowe Leszek Zaręba ze Staszowa.

3.3. „Renowacja dachu na zabytkowym kościele parafialnym pod wezwaniem Św. Marcina w Połańcu”

Na realizację zadania Gmina Połaniec pozyskała dofinansowanie z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków w kwocie **390 040,00 zł**. Wkład własny **7 960,00 zł**, łączny koszt realizacji zadania **398 000,00 zł**.

W dniu 4 września 2024 roku zawarta została umowa o udzielenie dotacji z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków na realizację zadania polegającego na wykonaniu prac konserwatorskich, restauratorskich oraz robót budowlanych pn. „Renowacja dachu na zabytkowym kościele parafialnym pw. św. Marcina w Połańcu”. Umowa została zawarta pomiędzy Gminą Połaniec, a Parafią Rzymskokatolicką pw. św. Marcina Biskupa w Połańcu.

Wykonawcą zadania była firma „GOTAR” Firma Handlowo-Usługowa Wiesław Bekas z siedzibą w Tarnobrzegu.

W ramach realizacji zadania przeprowadzono prace renowacyjno-remontowe w zakresie niezbędnym dla zachowania zabytku oraz utrzymania jego funkcji sakralnej. Zakres robót obejmował w szczególności:

- prace przygotowawcze polegające na oczyszczeniu i odtłuszczeniu istniejącego pokrycia dachowego,
- roboty naprawcze pokrycia dachu, w tym lutowanie uszkodzeń, wstawianie łątek z blachy oraz częściową wymianę elementów obróbek blacharskich,
- naprawę rynien oraz wymianę rur spustowych,
- wykonanie prac malarskich dachu,
- częściową wymianę elementów konstrukcji więźby dachowej wraz z jej impregnacją.

Realizacja powyższego zadania przyczyniła się do zachowania dziedzictwa kulturowego, poprawy stanu technicznego obiektu zabytkowego oraz zwiększenia atrakcyjności turystycznej Gminy Połaniec.

Zdjęcie przedstawia Kościół Parafialny pod wezwaniem św. Marcina w Połańcu po wykonanej renowacji.

3.4. Gmina Połaniec otrzymała dotację celową Wojewody Świętokrzyskiego

Na podstawie zawartych porozumień z Wojewodą Świętokrzyskim Gmina Połaniec otrzymała dotacje celowe na realizację zadań z zakresu bieżącego utrzymania oraz sprawowania opieki nad cmentarzami i mogiłami wojennymi.

W 2024r. przyznano dotację w wysokości: **3 000,00 zł**, którą przeznaczono na zakup kwiatów, wiązanek i zniczy do dekoracji mogił i grobów wojennych z okresu I i II wojny światowej, zlokalizowanych na cmentarzu parafialnym przy ul. Osieckiej w Połańcu. Z środków własnych gminy wydatkowano kwotę **603,00 zł** a na wykonanie tablicy na Krzyż Kosynierów w kwocie **307,50 zł**

W 2025r. Gmina otrzymała dotację w wysokości **6 000,00 zł**, którą wykorzystano na wymianę zniszczonego nagrobka wojennej mogiły indywidualnej ŚP. Henryka Kucia na cmentarzu parafialnym przy ul. Osieckiej w Połańcu. Wykonano nowy nagrobek z granitu wraz z tablicą pamiątkową. Całkowity koszt zadania: **9 000,00 zł**, w tym wkład własny gminy: **3 000,00 zł**.

Oprócz tego na zakup kwiatów, wiązanek, zniczy i kamienia ozdobnego do dekoracji mogił i grobów wojennych z okresu I i II wojny światowej w 2025r. wydatkowano z środków własnych budżetu Gminy Połaniec kwotę **3 720,06 zł**.

4. OCENA DZIAŁAŃ PROMUJĄCYCH DZIEDZICTWO KULTUROWE GMINY, WZMACNIAJĄCYCH TOŻSAMOŚĆ REGIONALNĄ ORAZ SŁUŻĄCYCH KREACJI PRODUKTÓW TURYSTYKI KULTUROWEJ

W ramach realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Połaniec istotną rolę odegrały działania podejmowane przez szkoły i przedszkola, ukierunkowane na promocję dziedzictwa kulturowego gminy oraz kształtowanie i wzmacnianie tożsamości regionalnej wśród dzieci i młodzieży. Placówki oświatowe realizowały różnorodne inicjatywy edukacyjne, w tym konkursy, wydarzenia tematyczne, projekty oraz działania artystyczne i patriotyczne, popularyzujące historię, tradycje i zabytki. Poniższe tabele przedstawiają zestawienie zadań zrealizowanych w latach 2024-2025.

Publiczne Przedszkole w Połańcu zrealizowało, między innymi następujące działania i wydarzenia:

Tabela nr 1. Wydarzenia realizowane przez Publiczne Przedszkole w Połańcu w latach 2024 – 2025

L.p.	Nazwa wydarzenia	Termin realizacji	Grupa odbiorców
1.	Życzenia z Kurakiem-Chodzenie z Gaikiem-składanie życzeń wielkanocnych przez dzieci, które ubrane są w stroje ludowe i wiozą przystrojonego kuraka oraz niosą Gaik - symbol odrodzenia	27 marzec 2024r.	400 dzieci i 20 dorosłych mieszkańców
		16 kwiecień 2025r.	400 dzieci i 20 dorosłych mieszkańców
2.	Konkurs plastyczny „Połaniec jak malowany” - wykonanie pracy plastycznej dowolną techniką	21 maj 2024r.	13 grup przedszkolnych 270 dzieci
3.	Żywa lekcja historii - prowadzona przez członków Towarzystwa Kościuszkowskiego w Połańcu	6 maj 2024 r.	125 dzieci z grup 6-letnich
		20 maj 2025r.	125 dzieci z grup 6-letnich.
4.	Rodzinny Bieg Przedszkolny „Biegiem dróżką za Kościuszką”. Bieg zespołowy wokół historycznego Kopca Kościuszki w Połańcu	14 maj 2024r.	350 osób
		21 maja 2025r.	350 osób
5.	Uczestniczenie nauczycieli w imprezie „Rycerze nad rzeką Czarną w 76	21 lipiec 2024r.	200 osób, w tym 80 dzieci

	rocznicę nadania praw miejskich dla Połanica” organizowaną przez Towarzystwo Kościuszkowskie w PołanCU w ramach projektu Enea dla historii		
6.	Podchody Kosynierskie - poszukiwanie ukrytych części stroju Kosyniera przez poszczególne grupy	18 październik 2024r.	130 dzieci
7.	Leśny teatr „Legenda o powstaniu państwa polskiego” w wykonaniu pracowników z Przedszkola Publicznego w PołanCU pod Kopcem Kościuszki w PołanCU	10 październik 2024r.	300 osób
8.	Wystawa - „Historia Orła Polskiego” - wspólnie z przyjacielem przedszkola Panem Konstantym Michorowskim członkiem Towarzystwa Kościuszkowskiego przygotowano wystawę na której znalazły się rzeźby i oryginalne orzełki z różnych okresów czasowych. Wystawę można było zobaczyć w Przedszkolu Publicznym przy ul. Madalińskiego 1 w PołanCU i Przedszkolu Publicznym Filia Nr 1 przy ul. Żapniowskiej 1 w PołanCU	7-8 listopad 2025r.	360 dzieci, 200 osób dorosłych

Informacja otrzymana od Przedszkola Publicznego w PołanCU

Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w PołanCU zrealizowała, między innymi następujące działania i wydarzenia:

Tabela nr 2. Wydarzenia realizowane przez Szkołę Podstawową im. Tadeusza Kościuszki w PołanCU w latach 2024 – 2025.

L.p.	Nazwa wydarzenia	Termin realizacji	Grupa odbiorców
1.	Konkurs fotograficzny „Magiczny, świąteczny Połaniec”	styczeń 2024r.	Społeczność lokalna
2.	Festiwal Kolęd i Pastorałek. Kolędy jako element polskiego dziedzictwa kulturowego	30 styczeń 2024r.	Społeczność szkolna i lokalna
		12 grudzień 2024r.	

3.	Konkurs o Życiu i Działalności Tadeusza Kościuszki (coroczna edycja)	24 kwiecień 2024r. 24 kwiecień 2025r.	Społeczność szkolna i lokalna
4.	Konkurs plastyczny „Laurka dla Tadeusza Kościuszki”	maj 2024r.	Społeczność szkolna i lokalna
5.	Audycja z okazji Narodowego Dnia Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”	1 marzec 2024r. 3 marzec 2025r.	Społeczność szkolna Społeczność szkolna
6.	Rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja i Dzień Flagi Narodowej	30 kwiecień 2024r. 30 kwiecień 2025r.	Społeczność szkolna
7.	Wydarzenia związane z uroczystymi obchodami 230. rocznicy ogłoszenia Uniwersały Połanieckiego i 760. rocznicy nadania praw miejskich naszemu miastu (przemarsz, złożenie kwiatów przy pomniku T. Kościuszki, odsłonięcie muralu na szkole)	maj 2024r.	Społeczność szkolna i lokalna
8.	Projekt edukacyjny „Z Historią za Pan Brat” Przygotowywanie gazetek na holu głównym szkoły „Połaniec wczoraj i dziś”	kwiecień - maj 2024r.	Społeczność szkolna i lokalna
9.	Audycja poświęcona uczczeniu setnej rocznicy śmierci Eugeniusza Młudzika, kierownika szkoły w Połańcu, ochotnika w wojnie polsko-bolszewickiej	3 kwiecień 2024r.	Społeczność szkolna
10.	„Historia Bożego Narodzenia w wierszu i kolędzie”	19 grudzień 2024r.	Społeczność szkolna i lokalna
11.	Uroczysty apel z okazji Święta Niepodległości Narodowej	13 listopad 2024r. 7 listopad 2025r.	Społeczność szkolna i lokalna
12.	Konkurs plastyczny „Zaprojektuj zakładkę do książki z wizerunkiem patrona szkoły”	7 maj 2025r.	Społeczność szkolna i lokalna
13.	Obchody Narodowego Dnia Żołnierzy AK. Odniesienia do lokalnych bohaterów	14 luty 2025r.	Społeczność szkolna i lokalna
14.	Gazetka z okazji rocznicy odzyskania przez Polskę Niepodległości Narodowej	listopad 2025r.	Społeczność szkolna

Informacja otrzymana od Szkoły Podstawowej w Połańcu im. Tadeusza Kościuszki

Zespół Placówek Oświatowych w Ruszcy, w skład którego wchodzi: Szkoła Podstawowa im. Świętego Jana Pawła II w Ruszcy i Przedszkole im. Świętego Jana Pawła II w Ruszcy zrealizował, między innymi następujące działania i wydarzenia:

Tabela nr 3. Wydarzenia realizowane przez Zespół Placówek Oświatowych w Ruszcy w latach 2024 – 2025.

L.p.	Nazwa wydarzenia	Termin realizacji	Grupa odbiorców
1.	Międzyszkolny Festiwal Pieśni Żołnierskiej i Partyzanckiej	kwiecień 2024r.	Społeczność szkolna i lokalna
2.	Międzyszkolny Konkurs Recytatorski Poezji Zbigniewa Kabaty	marzec 2024r.	Społeczność szkolna i lokalna
3.	Powiatowy Konkurs Plastyczny pt. "Impresja nt. Staszowa"	maj 2025r.	Społeczność szkolna i lokalna
4.	Międzyprzedszkolny Przegląd Jasełek	grudzień 2024r. grudzień 2025r.	Społeczność szkolna i lokalna
5.	"Szkola Pamięta". Upamiętnianie postaci i wydarzeń ważnych dla historii lokalnej i regionalnej	listopad 2024r. listopad 2025r.	Społeczność szkolna
6.	„Szkola do Hymnu” - wydarzenie budujące tożsamość narodową i regionalną wśród społeczności szkolnej.	listopad 2024r. listopad 2025r.	Społeczność szkolna
7.	„Razem na Święta”- wzmacnianie więzi społecznych i tradycji solidarności w środowisku lokalnym.	grudzień 2024r. grudzień 2025r.	Społeczność szkolna

Informacja otrzymana od Zespołu Placówek Oświatowych w Ruszcy.

Szkoła Podstawowa w Zrębinie zrealizowała między innymi następujące działania i wydarzenia:

Tabela nr 4. Wydarzenia realizowane przez Szkołę Podstawową w Zrębinie w latach 2024 – 2025.

L.p.	Nazwa wydarzenia	Termin realizacji	Grupa odbiorców
1.	Wycieczka rowerowa szlakiem pomników pamięci na terenie gminy	18 czerwiec 2024r.	Społeczność szkolna i lokalna
2.	Lekcja historii na Kopcu Kościuszki w Połańcu oraz rozstrzygnięcie konkursu plastycznego „Połaniec jak malowany”	6 maj 2024r.	Społeczność szkolna

3.	Rajd pieszy „Spacer w hołdzie dla Kościuszki”	26 maj 2025r.	Społeczność szkolna i lokalna
----	---	---------------	-------------------------------

Informacja otrzymana od Szkoły Podstawowej w Zrębinie.

W latach 2024-2025 Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. A. Mickiewicza w Połańcu podejmowała działania mające na celu promocję dziedzictwa kulturowego i pielęgnowanie tożsamości regionalnej wpisujące się w obszary: Edukacja i popularyzacja wiedzy o dziedzictwie kulturowym oraz Promocja dziedzictwa kulturowego gminy służąca kreacji produktów turystyki kulturowej, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 5. Wydarzenia realizowane przez Miejsko-Gminną Bibliotekę Publiczną im. A. Mickiewicza w Połańcu

L.p.	Nazwa wydarzenia	Termin realizacji	Grupa odbiorców
1.	„Połaniec, a powstanie styczniowe” - wystawa plenerowa zainstalowana na placu przed Biblioteką	wrzesień 2023r.-maj 2024r.	Społeczeństwo lokalne w każdym wieku
2.	„W drodze po wolność -Połaniec 1830” - gra wielkoformatowa	od września 2023r.	Społeczeństwo lokalne w każdym wieku, w szczególności młodzież
3.	„Czterech Braci” - wystawa w bibliotece	23 luty-23 marca 2024 r.	Społeczeństwo lokalne w każdym wieku
4.	„Na kościuszkowskim szlaku - Połaniec" - projekt, na który składały się: - wystawa plenerowa zainstalowana na placu przed Biblioteką „Tadeusz Kościuszko - bohater o wrażliwej duszy", spacer historyczny śladami Tadeusza Kościuszki w Połańcu i warsztaty fotograficzne dla młodzieży, zaprojektowanie i wyprodukowanie gry karcianej „Połanieckie kosy", rajd rowerowy „Odjazdowy Bibliotekarz na kościuszkowskim szlaku"	maj-październik 2024r.	Społeczeństwo lokalne w każdym wieku
5.	„Kartki z historii miasta” -wystawa w Bibliotece	maj 2024r.	Społeczeństwo lokalne w każdym wieku

6.	„Spacer z Ostatnim Rycerzem” - quest	sierpień- październik 2025r.	Społeczeństwo lokalne w każdym wieku, w szczegól- ności młodzież

Informacja otrzymana od Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej im. A. Mickiewicza w Połańcu.

Poniżej zdjęcia z wymienionych wydarzeń realizowanych przez Miejsko-Gminną Bibliotekę Publiczną im. A. Mickiewicza w Połańcu.

Wydarzenie „Na kościuszkowskim szlaku - Połaniec”

Wystawa plenerowa zainstalowana na placu przez Biblioteką „Tadeusz Kościuszko-bohater o wrażliwej duszy”

Rajd rowerowy „Odjazdowy Bibliotekarz na kościuszkowskim szlaku”

„Polaniec, a powstanie styczniowe” - wystawa plenerowa zainstalowana na placu przed Biblioteką

Wydarzenie „Czterech Braci” - wystawa w bibliotece

Biblioteka we współpracy z Towarzystwem Kościuszkowskim w Połańcu udostępnia Cyfrowe Repozytorium Dokumentów Tradycji Lokalnej. Celem Repozytorium jest zapewnienie dostępu szerszemu gronu użytkowników do zbiorów dotyczących naszego regionu. W Repozytorium znajdują się głównie Zeszyty Połanieckie - pismo wydawane przez Towarzystwo Kościuszkowskie.

Centrum Kultury i Sztuki w Połańcu

Pielęgnowanie tożsamości kulturowej regionu stanowi jeden z kluczowych elementów budowania spójnej i świadomej wspólnoty regionalnej. Tożsamość ta obejmuje zarówno materialne dziedzictwo kulturowe, takie jak architektura, sztuka ludowa czy lokalne tradycje, jak i niematerialne wartości - język, obyczaje, pamięć historyczną oraz poczucie przynależności do danego miejsca. Jej ochrona i rozwijanie sprzyjają zachowaniu unikatowego charakteru regionu w obliczu postępującej globalizacji i ujednolicania kultury.

Równocześnie pielęgnowanie regionalnej tożsamości wzmacnia procesy integracyjne w społeczności lokalnej. Wspólne działania na rzecz kultury, takie jak: warsztaty, wydarzenia czy lokalne projekty społeczne, sprzyjają budowaniu więzi międzyludzkich i dialogu międzypokoleniowego. Udział mieszkańców w kultywowaniu tradycji pozwala im identyfikować się ze wspólnotą, zwiększa poczucie odpowiedzialności za region oraz wzmacnia kapitał społeczny. W okresie sprawozdawczym Centrum Kultury i Sztuki w Połańcu prowadziło działania edukacyjne i animacyjne ukierunkowane na przybliżanie historii, tradycji oraz dziedzictwa kulturowego gminy Połaniec.

Centrum Kultury i Sztuki w Połańcu zrealizowało następujące działania i wydarzenia:

Tabela nr 6. Wydarzenia realizowane przez Centrum Kultury i Sztuki w Połańcu w latach 2024 – 2025.

L.p.	Nazwa wydarzenia	Termin realizacji	Grupa odbiorców
1.	„Rodzinne Warsztaty Wyplatania Wianków”. Były formą powrotu do korzeni i tradycji słowiańskich, łącząc pokolenia -dzieci wspólnie z rodzicami i dziadkami wyplatały wianki	13 czerwca 2024r.	W warsztatach wzięło udział 20 osób
2.	„Rodzinne Warsztaty Wyplatania Wianków”. Były formą powrotu do korzeni i tradycji słowiańskich, łącząc pokolenia- dzieci wspólnie z rodzicami i dziadkami wyplatały wianki	16 czerwca 2025r.	W warsztatach wzięło udział 18 osób
3.	Warsztaty artystyczne „Zakorzenione w Tradycji”. Warsztaty były artystyczną podróżą do korzeni, wspomnień o tradycyjnym rękodziele oraz lokalnej kulturze.	2 -3 października 2025r.	W warsztatach wzięło udział 16 osób
4.	Dni Połania 230. rocznica ogłoszenia Uniwersału Połanieckiego i 760. rocznica nadania praw miejskich. Wydarzenie rozpoczęło się 5 maja uroczystym spotkaniem w Centrum Kultury i Sztuki w Połańcu. Tradycyjnie złożone zostały kwiaty pod pomnikiem Tadeusza Kościuszki oraz nastąpiło odsłonięcie muralu upamiętniającego 230. rocznicę ogłoszenia Uniwersału Połanieckiego na ścianie Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Połańcu. Uroczystości tego dnia zakończyły się Mszą Świętą na Kopcu Kościuszki	5 -26 maja 2024r.	Społeczność lokalna w każdym wieku. We wszystkich wydarzeniach wzięło udział łącznie 1 700 osób
5.	Dni Połania 231. rocznica ogłoszenia Uniwersału Połanieckiego i 761. rocznica	7-31 maja 2025r.	Społeczność lokalna w każdym wieku. We wszystkich

	nadania praw miejskich. Wydarzenie rozpoczęło się 7 maja uroczystym spotkaniem w Centrum Kultury i Sztuki w Połańcu. Podczas spotkania zorganizowana została debata „Czy Polska w 1794r mogła wybić się na niepodległość?”. Tradycyjnie złożone zostały kwiaty pod pomnikiem Tadeusza Kościuszki. Uroczystości tego dnia zakończyły się Mszą Świętą na Kopcu Kościuszki		wydarzeniach wzięło udział łącznie 1 600 osób
6.	Wydarzenie Międzypokoleniowe RZĘKA SPOTKAŃ. Obok muzyki ważnym elementem wydarzenia były warsztaty prowadzone przez instruktora. Wspólne lepienie z gliny, malowanie tarcz czy tworzenie laleczek motanek wzmocniło więzi międzypokoleniowe, tworząc sympatyczną, artystyczną atmosferę. W realizację przedsięwzięcia zaangażowali się mieszkańcy ul. Krakowskiej, Mieleckiej, Staszowskiej, Kościelnej, Osiedla Północ, sołectw Rudniki, Zrębin, Łęg, Ruszcza, Kraśnik, Ruszcza Kępa, Winnica, Maśnik, Zdzieci Nowe oraz KGW „Z Naturą w Tle” ze Zrębina, przygotowując stół obfitości – Smaki Ulicy. Była to prawdziwa podróż po tradycyjnych recepturach i lokalnych produktach	27 września 2025r.	Społeczność lokalna w każdym wieku. Liczba uczestników 300 osób
7.	Przegląd Twórczości Nieprofesjonalnej. Celem wydarzenia było docenienie lokalnej kultury, tradycji i dziedzictwa. W wydarzeniu wzięli udział mieszkańcy gminy Połaniec i powiatu staszowskiego; w tym również uczestnicy projektu z Centrum Usług Społecznych. Było	12 października 2025	Liczba uczestników 200 osób

	to święto kreatywności, przestrzeń, w której spotkali się amatorzy malarstwa, rzeźby, grafiki i rękodzieła		
8.	Realizacja projektu WYSTRÓJ SIĘ W STRÓJ - polegająca na stworzeniu stroju regionalnego dla Połanica	maj - listopad 2025r.	Lokalna młodzież
9.	Realizacja projektu „Kolory Wspólnoty. Sztuka która łączy!” W ramach projektu na ścianie budynku CKiSz powstał współczesny, fotograficzny mural dokumentujący fragment historii kina w Połanicy. Drugim elementem była instalacja w formie płyty pamiątkowej, zapowiadająca cykl „Szlakiem Wydarzeń” - upamiętniające powstanie stroju regionalnego”	sierpień - grudzień 2025r.	Lokalna społeczność
10.	Wystawa eksponatów pochodzących z Galerii Kościuszkowskiej, która mieści się w budynku CKiSz	maj- czerwiec 2024r.	Lokalna społeczność
11.	Udostępnienie zbiorów Galerii Archeologicznej, która została otwarta w maju 1994r w związku z obchodami 200-nej rocznicy ogłoszenia Uniwersału Połanieckiego. W galerii zgromadzone zostały znaleziska archeologiczne, które zostały wykopane podczas budowy Elektrowni		Lokalna społeczność

Informacja otrzymana od Centrum Kultury i Sztuki w Połanicy.

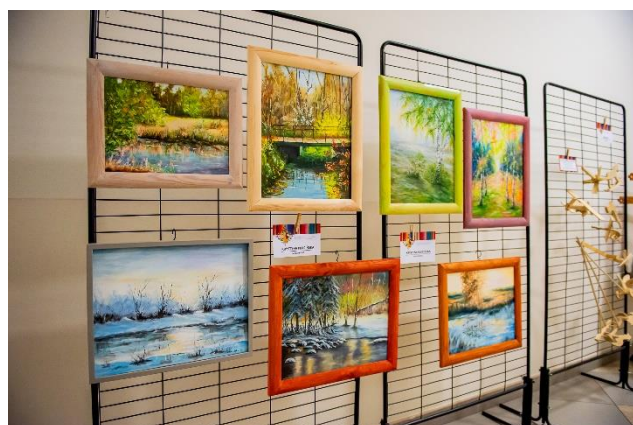
Poniżej fotorelacja z wydarzeń organizowanych przez Centrum Kultury i Sztuki

Wydarzenie Międzypokoleniowe RZĘKA SPOTKAŃ

Przegląd Twórczości Nieprofesjonalnej

Realizacja projektu WYSTRÓJ SIĘ W STRÓJ

PODSUMOWANIE

W latach 2024-2025 Gmina Połaniec realizowała działania zgodne z Gminnym Programem Opieki nad Zabytkami Gminy Połaniec na lata 2024-2027, obejmujące renowację zabytkowych obiektów w Ruszczy, prace przy kościele pw. św. Marcina w Połańcu oraz opiekę nad miejscami pamięci.

Równolegle prowadzono liczne inicjatywy edukacyjne i kulturalne promujące historię oraz dziedzictwo lokalne. Podjęte przedsięwzięcia przyczyniły się do poprawy stanu zabytków, wzrostu atrakcyjności turystycznej gminy oraz wzmocnienia tożsamości i integracji społeczności lokalnej.

BURMISTRZ

/-/ mgr inż. Jacek Benedykt Nowak